

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Број: 001289665 2025 10520 003 001 427 015
19. март 2025. године
Кнеза Милоша 20
Београд

На основу члана 16. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 103/15, 72/19, 149/20, 92/23 и 94/24),

министар финансија доноси

ПЛАН
УВОЂЕЊА РОДНО ОДГОВОРНОГ БУЏЕТИРАЊА
У ПОСТУПАК ПРИПРЕМЕ И ДОНОШЕЊА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗА 2026. ГОДИНУ

У оквиру спровођења реформе јавних финансија, у поступку припреме и доношења Закона о буџету Републике Србије за 2026. годину са пројекцијама за 2027. и 2028. годину, наставља се процес унапређења програмског модела буџета кроз примену родно одговорног буџетирања у буџетском процесу, односно планирање, спровођење и извештавање о учинку на унапређењу родне равноправности.

Сходно члану 2. став 1. тачка 58а) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118-21, 118/21-др. закон, 138/22, 92/23 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), родно одговорно буџетирање подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности, док је чланом 4. истог закона прописано да родно одговорно буџетирање помаже у остварењу алокацијске ефикасности која подразумева распоређивање средстава буџета са циљем унапређења родне равноправности.

Чланом 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 103/15, 72/19, 149/20, 92/23 и 94/24) прописано је да се одредбе овог закона које се односе на родно одговорно буџетирање примењују на буџетске кориснике у складу са годишњим планом поступног увођења родно одговорног буџетирања, а у целини до доношења буџета Републике Србије и буџета локалних власти за 2027. годину.

Чланом 79. Закона прописано је да завршни рачун буџета, између осталог, садржи и годишњи финансијски извештај о извршењу буџета, који садржи годишњи извештај о учинку програма, укључујући и учинак на унапређењу родне равноправности.

1. У поступку припреме и доношења буџета за 2026. годину, корисници буџетских средстава треба да наставе са применом и даљим унапређењем родно одговорног буџетирања, тако што ће:

- формулисати своје родно одговорне циљеве и показатеље који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца/девојчица и дечака;
- сви показатељи који се односе на лица требало би да буду разврстани и по полу;
- приликом планирања и формулисања буџета буџетски корисници треба да унапреде примену родно одговорног буџетирања у складу са релевантим националним ресорним политикама и политикама у области родне равноправности, као и у складу са родним анализама у областима у којима су сачињене;
- постојеће РОБ циљеве и показатеље потребно је унапређивати на основу искустава у досадашњој примени;
- потребно је да буџетски корисници унапреде извештавање о учинку тако што ће укључити све неопходне информације о остваривању планираних РОБ циљева и индикатора.

2. Имајући у виду да је прописани рок за примену одредаба Закона које се односе на родно одговорно буџетирање у целини до доношења буџета Републике Србије и буџета локалних власти за 2027. годину, као и да постоје прописи и стратешка документа којима се уређује родна равноправност и антидискриминациона политика, те како су у овим документима већ дефинисане мере, активности и циљеви који треба да допринесу унапређењу у овој области, препорука је да у припреми својих финансијских планова за 2026. годину буџетски корисници утврде циљ чијим остварењем се очекује да буду мапиране активности из њихове надлежности са аспекта циљева утврђених прописима који уређују родну равноправност и антидискриминацију, као и да на основу тога буду одређени приоритети за родно одговорно планирање. У складу са дефинисаним родно одговорним циљевима потребно је планирати и родно одговорне показатеље, а показатељи који се односе на лица требало би да буду разврстани по полу.

Уколико нема релевантних анализа за ресор у коме буџетски корисник има надлежности, препорука је да се за 2026. годину планира израда родне анализе, сходно члану 37. став 2. тачка 3) Закона. Израда родне анализе се препоручује како би се утврдило на који начин буџетски корисник може да допринесе унапређењу родне равноправности у оквиру својих надлежности. Буџетски корисник може да ради и ex-post родну анализу расхода реализованог буџета. На основу ex-post родне анализе буџетски корисник може да планира наредни буџет. У том случају родна анализа ће се планирати у буџету за 2026. годину, а на основу налаза и препорука извршене родне анализе планираће се наредни трогодишњи период.

3. Корисници буџетских средстава Републике Србије у обавези су да министарству надлежном за послове финансија доставе годишњи извештај о учинку програма за претходну годину до 15. марта текуће године, а достављени извештаји о учинку програма прилажу се као део образложења предлога закона о завршном рачуну.

Поред тога, на основу прикупљених података из годишњих извештаја о учинку програма, институције релевантне за област родне равноправности израђују посебан годишњи извештај о напретку у увођењу родно одговорног буџетирања у систем планирања јавних финансија у Републици Србији, који садржи преглед примене родно одговорног буџетирања код појединачних буџетских корисника, са коментарима и препорукама за унапређење.

4. Послове координације активности у области техничке и стручне подршке увођењу родно одговорног буџетирања спровешће Министарство финансија у сарадњи са другим релевантним институцијама.

5. Саставни део овог плана чини Упутство за увођење родно одговорног буџетирања са упутством за спровођење родне анализе.

6. Овај план објавити на интернет страници Министарства финансија и доставити директним корисницима буџетских средстава Републике Србије, као и Координационом телу за родну равноправност.

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ
И МИНИСТАР

Синиша Мали

УПУТСТВО ЗА УВОЂЕЊЕ РОДНО ОДГОВОРНОГ БУЏЕТИРАЊА

Република Србија је посвећена континуираном подизању квалитета управљања јавним финансијама које ефективно одговарају на потребе свих њених грађана и грађанки.

Родно одговорно буџетирање доприноси побољшању ефективности и транспарентности буџета и омогућава бољи увид у користи које жене и мушкарци, девојчице и дечаци из различитих група имају од буџетских политика, односно у којој мери издвајања из буџета доприносе затварању родног јаза.

ОБАВЕЗА

Приликом планирања и формулисања буџета за 2026. годину директни буџетски корисници су у обавези да примене РОБ тако што ће у оквиру програма, програмских активности или пројеката дефинисати родно одговорне циљеве и родно одговорне показатеље и на тај начин допринети унапређењу родне равноправности у оквиру својих надлежности.

Индиректни буџетски корисници ће кроз своје годишње планове активности планирати активности којима ће допринети реализацији родно одговорних циљева директних буџетских корисника а у оквиру својих надлежности.

КОРАЦИ

Приликом примене РОБ-а буџетски корисници се руководе наредним корацима:

Корисници буџетских средстава приликом планирања полазе од важеће организационе и функционалне структуре, као и надлежности корисника према Закону о министарствима. Затим, корисник средстава укршта своје програмске циљеве и планиране приоритете са препознатим приоритетима у Стратегији за родну равноправност 2021-2030 и припадајућем акционом плану, као и у другим доступним релевантним прописима, родним анализама и студијама.

Приликом описа сврхе програма потребно је навести и утицај на унапређење родне равноправности, укратко описати логику интервенције и навести користи програма за жене и/или за мушкарце. Такође је потребно сагледати полазно стање на основу садашњих података и укратко описати шта је проблем из угла родне неравноправности и како изгледа успех, односно промењена ситуација. Неопходно је навести и све изворе података и анализе које су коришћене у аналитичком процесу. Уколико подаци који су потребни за родну анализу нису доступни, навести да ће 2024. година послужити за прикупљање почетних података.

Приликом навођења правног основа потребно је навести законе из области родне равноправности: Закон о родној равноправности, Закон о забрани дискриминације и др.

Приликом описа програма и образложења кључних активности и услуга које се спроводе, односно пружају, обавезно навести и активности/услуге које ће буџетски корисник спровести/пружити ради остваривања циља у коме је дефинисана родна компонента.

Израда родне анализе

Уколико не постоје већ доступни одговарајући подаци о изворима, узроцима, последицама и опсегу родне неравноправности у ресору који буџетски корисник покрива, па стога буџетски корисник не налази да може да искаже сврсисходне родно одговорне циљеве и показатеље потребно је да планира израду родне анализе. У овом случају то ће бити и РОБ иницијатива која ће се предложити у буџету за 2026. годину.

Пример приказивања израде родне анализе у буџету:

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ И НАЦИОНАЛНИ ОКВИР КВАЛИФИКАЦИЈА
Програм: 2102 - Подршка раду Владе

Програмска активност: 0033 - Промоција дуалног образовања

Циљ 2: Смањење родног јаза у дуалним образовним профилима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2024. год.	Циљна вредност у 2025 год.	Циљна вредност у 2026. год.
1. Израђена почетна родна анализа и дефинисани приоритети за период 2024-2027 Коментар: Извор верификације: <i>Извештај из ЈИСП-а</i>	број	2023	0	1	0	0

Родна анализа укључује процес прикупљања, анализе и тумачења родно осетљивих података у оквиру одређене области, како би се побољшало разумевање препрека које ометају постизање законски дефинисане родне равноправности у пракси. Ово укључује препреке у приступу јавним услугама или добрима, недостатак препознавања различитих потреба и приоритета које представљају различите полне, старосне, образовне и друге карактеристике, као и начин на који се њима баве буџетски корисници кроз своје политике и програме. Родна анализа треба да послужи усвајању стратешког приступа у отклањању родних неравноправности, односно улагању у оне приоритете у датој области или ресору, где ће програми који се финансирају остварити највећи помак у отклањању неравноправности.

Буџетски корисник може да планира и родну анализу одређеног расхода за програм и програмску активност, а са циљем да утврди допринос затварању родног јаза, односно отклањању неравноправности. На основу налаза родне анализе планира се наредни трогодишњи буџетски период.

Буџетски корисници који су спровели или имају важеће родне анализе (спроведене у претходне три године) потребно је да планирају родно одговорне циљеве и показатеље у складу са прихваћеним препорукама родне анализе.

Начини за увођење родно одговорног буџетирања

Препорука је да се родна перспектива прво интегрише у областима у којима, на основу родне анализе и доступних статистичких и аналитичких података, она може најзначајније допринети родној равноправности. Ово укључује усмеравање напора тамо где се најефикасније могу смањити неједнакости и побољшати квалитет живота за одређене групе жена или мушкараца, девојчица или дечака, решавањем неједнаког приступа ресурсима, услугама и могућностима. Када се одабере приоритет програма, буџетски корисници одлучују о приступу за спровођење родно одговорног буџетирања. Могући су следећи начини:

1. **Постављање посебног циља за жене или мушкарце са циљем смањења неравноправности**
2. **Узимање у обзир питања рода**
3. **Диференцирање циљева и показатеља тако да се експлицитно односе на жене и мушкарце.**

1. Постављање посебног циља за жене или мушкарце са циљем смањења неравноправности

Ово решење је пожељно тамо где се планира посебна, афирмативна мера која за циљ има смањење или уклањање неравноправног положаја одређене групе. Пример овакве, циљане интервенције могао би да се нађе у програмима за развој женског предузетништва, циљаним

субвенцијама у пољопривреди на секторе у којима су жене заступљеније, нпр. ратарство, или укључивање жена у ИКТ, тј. тамо где се издвајају наменска средства која су усмерена на одређену групу за коју постоје докази да је мање заступљена, у горем положају, или се суочава са додатним баријерама у приступу.

Пример 1

Циљ 1	Повећати заступљеност жена уписаних на СТЕМ смерове				
Индикатор 1.	Назив: Стопа жена уписаних на СТЕМ смерове	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				
Индикатор 2.	Назив: Стопа мушкараца уписаних на СТЕМ смерове	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				

Пример 2

Циљ 1	Повећати заступљеност мушкараца који користе одсуство ради бриге о деци				
Индикатор 1.	Назив: Стопа мушкараца који користе одсуство ради бриге о деци	Базна вред.	2024	2025	2026
	Коментар:				
Индикатор 2.	Назив: Стопа жена које користе одсуство ради бриге о деци	Базна вред.	2024	2025	2026
	Коментар:				

2. Узимање у обзир питања рода

Узимање у обзир питања рода тамо где, на основу постојећих анализа, већ имамо доказе о томе да је неопходно да се пажња усмери на родне аспекте проблема који решавамо. Нпр. питање безбедности у саобраћају има веома изражену родну димензију која се често игнорише, као и спречавање ширења ХИВ/АИДС-а или рака грлића материце.

Пример 3

Циљ 1	Развити родно осетљив приступ безбедности у саобраћају				
Индикатор 1.	Назив: Број студија о родним аспектима безбедности у саобраћају	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				
Индикатор 2.	Назив: Број родно осетљивих мера у Годишњем плану безбедности	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				

3. Диференцирање циљева и показатеља тако да се експлицитно односе на жене и мушкарце

Где год се циљ односи на лица, грађане или запослене, интервенција подразумева експлицитно навођење чињенице да се циљ заправо односи на мушкарце и жене, грађанке и грађане, девојчице и дечаке и сл. Ово се односи и на број студената/студенткиња, број ученика/ца, број корисника/ца, учесника/ца и слично.

У том случају показатељи треба да буду разложени по полу и другим релевантним демографским карактеристикама које су битне за родну анализу или анализу ефеката политика уопште.

Напомена: добра је пракса да се паралелно изражава и апсолутна вредност (број) уз проценат, тамо где је јединица мере иначе изражена у %.

Пример 4

Циљ 1	Повећати запосленост незапослених жена и мушкараца кроз укључивање у мере активне политике запошљавања				
Индикатор 1.	Назив: Стопа запослености жена	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				
Индикатор 2.	Назив: Стопа запослености мушкараца	Базна вред.	2026	2027	2028
	Коментар:				

Уколико при дефинисању индикатора недостају базне вредности или је због природе активности немогуће ставити циљане вредности, потребно је навести да ће подаци разложени по полу бити прикупљени и исказани у Извештају о учинку.

ПОКАЗАТЕЉИ

Родно сензитивни показатељи треба да мере циљ, односно све његове битне димензије. Где год је могуће, родно сензитивни показатељи треба да прате суштинску промену која води ка жељеном циљу који доприноси родној равноправности. Ако то није могуће, мерити утицај програма на жене и на мушкараце. У најмање пожељној варијанти, показатељи ће мерити обухват жена и мушкараца програмом.

ПРИМЕРИ у буџету РС за 2025. годину

РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД

Програм 1102: Државни премер, катастар и управљање геопросторним подацима на националном нивоу
Програмска активност: 0004 - Успостављање и унапређење националне инфраструктуре геопросторних података

Циљ 1: Повећање нивоа информисања јавности о стварним правима на непокретностима и услугама РГЗ-а као и о родно разврстаним подацима о власништву или непокретностима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2025. год.	Циљна вредност у 2026. год.	Циљна вредност у 2027. год.
Изграђен годишњи извештај о родно разврстаним подацима о власништву над непокретностима за потребе објављивања на Геосрбија и порталу Отворених података	број	2022	1	1	1	1
<i>Коментар: кумулативно Извор верификације: Стручне службе Републичког геодетског завода</i>						

МИНИСТАРСТВО ЗА ЈАВНА УЛАГАЊА

ПРОГРАМ: 1511 - Обнова и изградња објеката јавне намене и санирање последица елементарне непогоде

Програмска активност: 0001 - Координација послова обнове и изградње објеката јавне намене
 Циљ: Процент обновљених објеката јавне намене у области образовања који су приступачни

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2025. год.	Циљна вредност у 2026. год.	Циљна вредност у 2027. год.
1. Процент обновљених објеката јавне намене у области образовања који су приступачни - РОБ 3	%	2022	100	100	100	100

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ДРОГА

ПРОГРАМ: 1802 - Превентивна здравствена заштита

Програмска активност/Пројекат: 0011 - Стручни и оперативни послови у области борбе против дрога

Циљ: Повећање нивоа сарадње с организацијама цивилног друштва које се баве политиком дрога

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2025. год	Циљна вредност у 2026. год	Циљна вредност у 2027. год
Број организација цивилног друштва које сарађују са Канцеларијом а баве се и темом родне равноправности и антидискриминацијом	Број	2024		1	2	2
Број родно одговорних пројеката од укупног броја подржаних пројеката	Број пројеката	2024		2	2	2

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

Програм: 1001 - Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Циљ: Унапређење људских и мањинских права кроз примену међународних и регионалних уговора о људским правима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2025. год	Циљна вредност у 2026. год	Циљна вредност у 2027. год
Реализоване родно одговорне препоруке које је РС прихватила од стране механизма УН	Број	2020	50	50	50	50

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Програм: 0404 - Управљање заштитом животне средине

Програмска активност/Пројекат: 0004 - Администрација и управљање

Циљ: Увођење родне и антидискриминационе перспективе у документе јавних политика

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2025. год	Циљна вредност у 2026. год	Циљна вредност у 2027. год
Број усвојених родно одговорних докумената јавних политика <i>Извор верификације: документи јавних политика</i>	Број	2023	1	4	5	6
Број утврђених родно одговорних мера дефинисаних у усвојеним документима јавних политика <i>Извор верификације: документи јавних политика</i>	Број	2023	0	4	5	6

СМЕРНИЦЕ ЗА УВОЂЕЊЕ РОДНО ОДГОВОРНОГ БУЏЕТИРАЊА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

У оквиру спровођења реформе јавних финансија започет је процес унапређења програмског модела буџета кроз увођење принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. До 2027. године предвиђено је да се заокружи процес постепеног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 103/15, 72/19, 149/20, 92/23 и 94/24), путем плана његовог постепеног увођења који доноси покрајински секретаријат за финансије, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Имајући у виду наведени члан Закона којом је прописан рок за примену одредаба које се односе на родно одговорно буџетирање у целини до доношења буџета локалних власти за 2027. годину, потребно је да надлежни орган локалне власти донесе годишњи план за увођење родно одговорног буџетирања са препоруком да се у припреми одлуке о буџету локалне власти за 2026. годину утврди циљ чијим остварењем се очекује да буду мапиране активности са аспекта циљева утврђених прописима који уређују родну равноправност и антидискриминацију, као и да на основу тога буду одређени приоритети за родно одговорно планирање. У складу са дефинисаним родно одговорним циљевима потребно је планирати и родно одговорне показатеље, а показатељи који се односе на лица требало би да буду разврстани по полу.

Додатно, већ постојеће РОБ циљеве и показатеље је потребно даље унапређивати на основу искуства у досадашњој примени.

Препорука корисницима је да унапреде примену РОБ-а у складу са налазима државне ревизорске институције.